

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Premeritațiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afara la s. r. poste cu bani și prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului premeritațiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 3.

ANULU XXIV.

Săbiu 8/20 Ianuaru 1876.

tră celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. i. e. r. pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prinț. și țări străine pe anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2, cr. v. n.

Din cauză a serbatorilor n-merulu prezentu s'a întârziat.

Epifani'a.

Săbiu 7 Ianuaru.

Diu'a aratărei domnului s'a serbatu ieri în cetatea noastră într'unu modu deosebitu.

Dupa sânt'a liturgiă, celebrata în biserică noastră din cetate de Escelentia Sea preșantitulu P. arhiepiscopu și metropolitu *Mironu*, cu asistintia numeroșă, înaltulu prelatu cu aceeași asistintia, precedatu de o divisiune de două companie dela regimentulu de infanteria nr. 31 în parada deplină și cu musica, de tinerimea gr. or. dela diversele institute, de corulu clericalu și urmatu de poporu din toate clasele, — a esitu pentru sântirea apei în piază cea mare. Aci la o măsă pregătita anume s'a servitu servitiulu devinu alu sântirei apei, sub a cărui decursu trup'a amintita a datu trei salve.

Dupa stropirea cu apa sântita a corpului oficerilor, a trupeii și gardei celei mari și a unei părți din poporu, processiunea s'a întorsu în ordinea susu indicata în biserică din cetate, unde s'a facutu finea servitiului ddiiescu.

Că unu actu de iubire creștină, care caracterizează frumosu corelațiunea confesiunilor din cetatea noastră trebuie să amintim că atât biserică romano catolică cât și cea reformata a onoratu processiunea noastră cu serbatorescile sunete ale clopotelor lor.

Revista asupra stărei noastre politice, culturale și economice.

I.

(Urmare).

Că națiune, sau mai bine dicendu în numele națiunii, nu putem lucră prin deputatii de naționalitate noastră, în corpulu legiuitoriu, din cauză de deja amintita, fiindu prin lege deputatii acestia nu se recunoscă că reprezentanți ai naționalității noastre, ci numai că atari ai cercului electoralu respectiv și în genere că reprezentanți ai singurei națiuni politice magiare, sau mai corectu dicendu unguresci. — Potem inse lucră prin deputatii nostri în favorulu naționalității noastre și chiaru spre recunoșterea și respectarea anume și prin lege, a naționalității noastre, că corporatiune invescuta cu drepturi politice. — Potem lucră spre rezervarea și castigarea condițiilor neapertu de lipsa spre prosperarea noastră națională, culturală și economică. — Si putem în fine lucră chiaru spre delaturarea rețeloru ce ne apasa și spre delaturarea legiloru pentru noi și naționalitatea noastră nefavorabilă. — Pentru că ținut'a, procederea și tendințele deputatiloru dietali, nu le regulă și nu le conduce sau opresce vre o lege; ci ei au libertatea de a lucră dupa indemnulu propriu și pot — între jurstări favorabile, cându adică și potu castigă majoritatea parlamentulu său bunavointia domnitoriului, pentru parerile sele — nu numai modifică o lege de deja promulgata, inse nefavorabilă ci o potu chiaru stramută cu totul și înlocu prin altă. —

Esemples de felulu acestu ne dau

în abundența cursurile tuturor corpurilor legiuitorie.

Este dăra consultu, — este folositoriu său practic, că noi să ne retragem de pre terenulu de luptă pentru drepturile noastre și să jertfim și acele putene condiții de prosperare ce le mai posedem? Se lasă că și acestea să ni se detragă, sub pretestu că suntem inimi ai statulu și că atari se cuvine că se fimu despoziți de ori-ce beneficii, ce provinu dela stat?

Si pentru ce totă capitularea acestu de buna voie — pasivitatea? Pentru că se nu ne facem imposibile usuarea frazei fără de nici unu intielesu: „de nobis sine nobis“; — pentru că după opiniă de oarecărui intielesu drepturile jertfite de voie buna nu s'aru mai potea recastigă! —

Intr'adeveru că aciomă acestu a dreptulu publicu, în teoria e pre deplinu întemeiată; în prașa inse ne dovedesce istoria, în nenumerate cazuri, contrariulu. — Câte popore subjugate nu s'aru închinatu cu cea mai profunda supunere noului loru domnitoriu: jurstarea acestu inse într'unu mică nu li-a împedatu, că să si recastige libertatea său independență avuta, — cându li-a venitu bine — Câte convențiuni serbatoresci, nu au causatu încercarea indeplinirii loru, cu armă a mână; și în urma dreptulu nu l'a sancționatu, cuprinsulu convențiunii, ci poterea, carea după teoriă celui mai renumitu diplomatu de aci, — trece preste dreptu. —

Dar' inse, în casulu nostru concretu, nici că pot fi vorbu de jertfirea drepturiloru națiunii, prin participarea la legislațiune. Nu din cauză că deputatii singurateci, nerepresentandu ei — conformu legii — națiunea, — nu pot nici să jertfescă drepturile națiunii, pre carea nu o reprezenta. Nu, de alta parte, pentru că ei, chiaru intrandu în dieta, nu sunt siliti a recunoșce, toate cele ce s'aru lucratu acolo: ci le sta în voie din contra să combata ce nu le convine și să arete atât corpulu legiuitoriu, cât și lumii întregi că atari legi daunose, sunt în detrimentulu poporulu romanu și în contra vointiei acelu.

Astfelu pot deputatii romani, să promovă numai cauză naționalității romane, prin participarea loră la legislațiune; pre cându ai aduce stricaciune nu pot — togmă pentru pusețiunea ce o ocupa conformu dreptulu nostru de stat. —

Totu din punctulu de manecare, că deputatii romani nu reprezenta naționalitatea română — se combate de sine și obiectiunea că aru fi unu nedemnu a se reprezenta naționalitatea română, prin unu numeru mică de micu de deputati, căți ni concedă novelă cea vitrigă de alegere actuală. Ier' temerea de influințările ce se eserciă din toate părțile asupra alegatoriloru nostri nu pot fi motivu pentru că să dăm poporulu jertfă gață în mână aventurieriloru și să ne lipsim în fine de influință acea, ce se cade să o păstrăm asupra poporulu și în lipsă cărei a inteligință nu s'aru mai puté privi, de reprezentat și esprimat vocea poporulu!

Intre jurstările în care ne aflăm, și după ce dreptulu nostru actualu de stat nu recunoșce națiunea română de națiune și corporatiune politică, — după ce nici altcun nu avem nici unu organu, prin care na-

țiunea noastră să si potă esprime legălminte vointia sa — oprite fiindu chiaru și intrunirile spre scopulu acestu — națiunea română că atare astadi și în patriă noastră numai prin diurnalistica și mai poté esprime vointia sa în cele politice, — și în modulu acestu numai într'unu câtu se poté evita conflictulu cu legea de presa, carea se manuă câtu de strictu de domni dela putere.

Scutul naționalității noastre deci e astadi că și mai înainte biserică și afara de ea se mai poté manifesta spiritulu naționalu numai pre terenulu de cultura. Deci aru trebui că cu atâtă mai multa activitate se dezvoltă pre terenele acestea până acum încă libere; și încă cu atâtă mai verosimilă cu câtu cultură e libertatea, și cultură e mijloculu celu mai siguru prin care unu poporu poté să si elupte recunoștință și considerarea în stat. —

Vointia sa mai corectă dicendu capacitatea politică a unu poporu, sau însusirea lui de a puté fi subiectulu drepturiloru politice, nu se perde nici odată, ci dură — ori-cât de suprimatu se fia — totu atâtă câtu și poporulu însuși. — Si trebuie negresim să si afle și recunoștință sa; indeplinindu-se condițiile dela care aterna acestu! —

(Va urmă.)

Revista politică.

Dietă Ungariei continua cu debateră asupra proiectulu despre consiliurulu municipal. În lungulu siru de oratori, cari si-au radicatu cuvintulu pentru său contra, apare în siediță dela 15 Ian. pre tribuna o figură respectabilă, care și concentră totă forță dialectică pentru a dovedă, că proiectulu în discussiune corespunde postulatelor unei administratiuni, cum o reclama tempulu actualu. De ce natura sunt aceste postulate ale administratiunii, se vede de acolo că acestu oratoru pune mază pondu pre împregiurarea, că proiectulu da consiliulu municipalu bine și intielegem unei corporatiuni ce consta din elemente alese și adevăratele competențiale în causele contentioșe. Unu oratoru cu minte sanatosu trebuie să si se para acestu a dispozițiune o monstruositate.

Intrebarea cardinală, să fia oficiali alesi sau denumiti, oratorulu și o întogmese așa, că schimba principiulu responsabilității cu alu controlu; Baronulu Sennyey a relevatu că deosebire principiulu responsabilității individuali și a aretat, că acestu a responsabilitate este mai bine garantata prin sistemulu de denumire. Szilagyî inse smulge întrebarea de pre terenulu acestu și o straplanta pre terenulu controlu colegiali. Responsabilitatea individuală a oficialulu nu numai că nu eschide controlu colegiale, ci o face chiaru de neapertu trebuință în cadrulu selvadministratiunii. Controlu colegiale în intielesu strictu, n'are nimicu de a face cu responsabilitatea oficialulu. Szilagyî s'a provocatu la regulamentulu cerculu prusescu, care recunoșce controlu colegiale, inse a tacutu din intienune împregiurarea, că organele esecutive în selvadministratiunea Prussiei sunt denumite și potă funcțiunea loră în numele statulu. Dăra chiaru și din punctu de vedere alu oratorulu este

numai o ficțiune cutezată, a presupunu, că consiliulu municipalu asiă cum lu compune legea e aptu pentru controlu.

Meritulu discursulu jace mai multu în partea polemică. Dialectică lui Szilagyî seceră în atacurile sele asupra ambelor opositiuni parlamentare aplause dese. Dealtmintrenea discussiunea se invertesce mai multu în cerculu odiosu alu polemiloru, cari sunt elementulu precumpanitoriu în debaterile noastre parlamentare. Din lipsă unei priceperi sanatosă pentru trebuințele practice ale vietiei se aduseră atâte și atâte legi, cari mai târziu se adevăra de defectuoșe.

Cum că și proiectulu acestu administrativu va fi unu dintre acele legi, cari după inactivare se vedu a fi nepractice și necorespondențiale trebuințelor vietiei, despre acestu nu se indoiesce nime, într'aceia interesele vitali ale cetățieniloru suferu prin aceste esperimentări continue și fără folosu și autoritatea unei legislațiuni, care nu produce decâtu legi nepractice, scade totu mai tare înaintea cetățieniloru.

În parlamentulu Austriei s'au debatat o lege de mare însemnătate, legea despre manastiri, care este îndreptată în primă linie contra clerulu catolicu. Cine cunoșce influință și puterea orduriloru monachali catolice, cari sunt motorii principali ai scopuriloru ultramontane, acelu și va poté esplică opositiunea inversiunată a episcopatulu latinu într'unu paralisă activarea unei legi care subasta mereu temeliele institutiuniloru monachali.

Cându veni legea de desbatere, în casă de susu cardinalulu Schwarzenberg, conducatorulu partidei clericale, se opuse acestu legi periculoșe cu totă puterea argumentelor sele. Densulu releș meritele orduriloru pentru știință și artă, cu unu cuvintu pentru cultura, arată binefacerea vietii monachali pentru acele ființe omeșeci, cari fugindu de sgomotulu unei lumi vane și caută unu refugiu în aceste localuri sante, unde ducă o viață contemplativă și devotată binefaceriloru. Faimosulu ministru din periodă absolutismulu, contele Leo Thun încă franse o lance pentru cauză ultramontaniloru, dăra toate opintirile loră n'au succesu, și legea s'a acceptatu în debateră generală.

Pressă din Angliă s'a pronunțiatu asupra notei lui Andrassy în cauză orientale în modu favorabilă. Cele mai notorice foi sunt de acord, că notă nu trebuie privita de unu ultimatu și că guvernulu și Regină n'are cauză să se despartă de actiunea celor trei puteri dela nordu în acestu a cestiune complicată.

„Daily News“ discutandu asupra proiectelor de reforma în Turciă dice, că politică Angliei nu e aceea, a sprigină o mesura ce aru grabi catastrofa, la care nu se astépta nimenea, și a se apropiă de o putere, care are unu interesu evidentu și permanentu la unu guvernulu bun și care restringe medilocirea sa între marginele prudentiei. Fiindu o împreunare pre basă unei atari politice posibilă, pericolu ce aru rezultă din resistință guvernulu otomanu, nu voru fi seriosi.

„P. L.“ astépta dela proiectele mariloru puteri în casulu celu mai bunu, că acele să restabilésca linistea din afara și să iee Serbiei și Muntenegrulu ori-ce pretestu la o ingerință activă.

Celelalte rezultate sa le rezervamutempului, unei politice intiepte a Portiei, si consolidarei parerilor moderate in Constantinopole. Nu ide'a unei reforme, care sa satisfaca toate pretensiunile, ci ide'a unei pacificatiuni reclamate de interesele europene este lucrulu principalu. Proiectulu puterilor nu pot merge mai departe decât a statóri de o parte mesur'a concessiuniloru neaperatu de lipsa pentru insurgenti, de alta parte inse macsimulu apromisiuniloru ce trebuie sa le faca Turci'a.

Aru fi bine, cá puterile sa se intielega si asupr'a unei atitudini cu privire la intrebarea ca ce garantia da Turci'a pentru esecutarea reformelor. Cestiunea orientala, dice „P. L.“ a consecutiva si energi'a sunt la locu. Déca voim cá rescóla sa nu provóce la primavéra sguduirii si mai puternice, atunci avem lipsa de cuventu categoricu si de lucrare categorica. Intardiemu in momentul prezentu, cându deplin'a intielegere a Europei e favorabila unei atari actiuni, atunci acést'a nu semnifica mai putienu decâtu desfasurarea cestiunei orientali in estinderea ei intréga, si genesea complicatiuniloru, a căroru insemnatate si dimensiune nu se potu calculá.

Cetimu in „Indépendance belge“ dela 31 Decembre, urmatóarele reflexiuni asupr'a tractatulu românú de comeriú Austro-Ungaru. Aceste reflexiuni ale unui organu republicanu sunt de recomandatu radicaliloru românú.

„Conventiunea comerciala incheiata între Austro-Ungari'a si Romania, care a fostu mai întâiu obiectulu mai multoru observatiuni din partea Portiei, departe in modu norocitu mai in urma, n'a fostu crutiata nici la Pest'a nici la Bucuresci inaintea opostiunei sicanatóre a partideloru nemultiamite. Ambele guverne au avutu sa apere dinaintea camerelor loru respective, acést'a lucrare atátu de eminantamente utile.

„Tractatulu austro-románú totusi se va adoptá de către adunárele legiuitoare ale ambeloru tieri. Aceste guverne au luat cu tarie apararea unei transactiuni comerciale de o importantia vitala pentru ambele párti.“

Gasimu in „Pres'a“, tradusu dintr'unulu din numerile mai de aprópe

Spicuire in corfa unei redactiuni.

(Urmare.)

Dupa ce s'a terminatu procedur'a descrisa a redactorulu, impinsu de curiositate, m'amu apropiatu de corfa, se intielege dupa ce cerusai voi'a. „Bine“, dice redactorulu, inse dt'a scii ce va sa dica discretiune. O redactiune sémana in unele privintie cu unu scaunu de confessiune!“ „Amu intielesu“, respunsei si dupa ce amu depusu votulu, ca nu voiu spune nimenui mai multu decâtu vede cetitoriulu, amu luat odata cu mân'a din corfa, amu luat si a dóu'a óra si a trei'a óra si a síepta óra si amu inceputu a frundiari si a si sortá, încátu mi erá trebuinti'a, lucruri mai vechi de lucruri mai nóue.

Minunea minuniloru! Ce vedú ochii mei? „Lucruri necredibile“ eschiamaiu dintr'odata si arátandui o hárthia mai vechia continuai in rapirea mea „se póte dle redatoru cá sa fia scrisu aceste, omulu“

Erá sa mai dicu multe, déca nu me prevena cu o cautatura camu norósa si cu unu ascutitu si necuviinciosu psst!!! „Stemperate dle!“ resuna tunetulu dupa fulgeratur'a de mai

ale Gazettei d'Itali'a, urmatoriulu articulu :

Romani'a, turcii si slavii.

„Cându se tratá in congresulu din Parisu de a se reconstituí Romani'a, plenipotentiarrii puterilor occidentale, si mai alesu ai Franciei si Italiei, incredintiara ca noulu statu dela Dunare va fi unu elementu de ordine si libertate.

„Romani'a a confirmatu aceste prevederi. In desiertu, sub inspiratiunea unei politice detestabile si pentru a impededá desvoltarea junei natiuni, cabinetulu austriacu de atunci si sublim'a Pórtá se servira de pretecele cele mai nefundate, spre a declará : un'a, ca Romani'a va deveni unu focaru periculosu, si cealalta ca Romani'a se prepara a fi o punte de trecere contr'a Turciei. Guvernulu principelú Carolu, prin o conduita ferma, leale si franca, a imprasciatu orice banueli.

„Fára a pastrá nici o resbunare, in tempulu acést'a, cându isbucnira atátea dificultáti pentru Turci'a, Romani'a 'si amintí numai de datoriele sele internatiunale. Ea se tienú de o stricta neutralitate, care-i este impusa de positiunea sea geografica si de tractate; si facú acést'a cu atátá sinceritate, încátu chiaru acei'a, cari de obiceiuntru le suntu ostili, nu mai potura aretá nici o indoiéla in acést'a privintia.

„Totu deodata tactulu guvernului s'au fuse atátu de mare, încátu populatiunile oprimate de pre tiermulu dreptu alu Dunarei nu l'au pututu acúsá de indiferentia. Pentruca densulu afirma simpatiele sele si manifestá dorintiele sele, cá sa se acorde acelorú populatiuni o mai buna sórtá, dara nu le dete speranti'a de ajutore materiale, pre cari in nici unu chipu nu avé sa le acorde.

„Aci cari dorescu a judecá bine lucrurile orientale si a presimti pána la óre-care punctu eventualitáti, nu trebuie sa uite ca Romani'a forméza unu feliu de oasa latina perduta intr'o mare slava: si ca prin urmare déca are legaturi intime cu popórele ce o incungiuira, legaturi dependente de trebuintiele generale ale civilizatiunei, nu póte inse impartasi si pasiunile loru, pentruca nu are aceleasi interese cá densele. Acést'a positiune esceptionala i-a impusu datorii particulare, cari se deducu din paginile istoriei sele si cari astadi suntu in tocmai acelea cari fusera eri.

„Preocupati numai de ideea de a

nainte, „ca déca nu, ti denegu mai departe satisfacerea curiositáti.“ Eu voiamu ca din vederea hárthiei acést'i'a sa torcu o conversatiune de o dí si sa nu me saturu de mirarea mea, cum se póte aflá câte o carea se schimba má tare cá tempulu din dilele babeloru. Dar' cuvintele restite 'mi taiara tóta poff'a de vorbitu si asiá m'amu multiamitu numai cu reflexiunile ce mi le faceamu însumi. Cugetam in mine : uitate, o corfa si ce póte ascunde dintr'odata, dara câte voru mai fi fostu de aceste in corfa acést'a, lucruri cari nu le mai scie si cunosce lumea. Cugetam mai departe, ca uitándute de dinafara cine aru crede ca intr'o corfa potu variá atátea obiecte, bune si rele si prin asociatiunea de idei sosissemu acolo se asémanu corfa cu capatien'a unui omu, in care câte nu se cugeta nu se croiescu si producu si déca nesprimá nimic'a zacu tóte acolo cá si intr'o corfa si minenea din cei din giurulu ei nici nu viséza despre cele ce se cugeta si producu.

Cá sa nu perdu firulu trebuie sa spunu ca hárthi'a ce m'au miscatu asiá tare, — v'asi spune si numele, déca n'asi fi depusu votulu; asiá trebuie sa-lu tacu si sa spunu numai lucrulu, a fostu o schimbare subita a

aperá nationalitatea lorú amenintata cându de o parte, cându de alt'a, Romani'a n'a facutu nici odata cauza comuna cu crestiniú contr'a turciloru, precum n'a facutu nici cu turcii contra crestiniiloru. Mai nainte de tóte ea veghía cá sa nu fia absorbita.

„Ei bine, s'aru crede óre? Fatia cu o purtare atátu de nereprosabila a cabinetulu din Bucuresci si intr'unu tempu cându cea mai simpla prudentia aru trebui sa consilieze Portei cá sa nu-si creeze noi dificultáti, vedemu in locu de acést'a ca guvernulu turcescu disputa cu guvernulu românú pentru nisce motive, cari de altmintrelea suntu de nimicu.

„Este vorb'a despre trecerea postei internatiunale dela Leopoldu prin Bucuresci la Constantinopole. Delegatulu turcu n'a voitú sa dea actulu ce trebuiá semnatu cu guvernulu românú caracterulu unei conventiuni si n'a mai voitú asemenea cá sa dea tieréi românesci numele, cu care se servescu puterile cele mari. Staruindu a intrebuintiá espresiunea de principatele-unite Moldov'a si Valachi'a in locu de Romani'a, sublim'a Pórtá intielege in realitate a face reserve asupr'a faptelorú seversite de mai multi ani pre tiermii Dunarei, in puterea vointiei nationale si cu consimtiementulu Europei. Guvernulu principelú Carolu nu puté cedá capriciiloru Turciei; elu erá siguru ca camerele nu aru fi consimtitu sa iá in cercetare unu altu nume de cátu acelu de Romani'a. Nu este greu inse de a vedé, ca in mijloculu dificultátiloru cari aru cere cea mai seriósa atentione, Pórt'a se perde in vanitáti de nimicu. Si cându in mijloculu unoru pericule atátu de grave se vede ca unu guvernú se obstina in a voi sa conserve o umbra de preponderantia anormala si in a sustiené nisce proteste nelegale, neaprobate de tóte puterile, astu-feliu se potu óre sperá concessiunile ce fórte cu dreptu au fostu cerute de supusii sei resculati?“

Ne displace fórte multu, ca turcii nu abandonéza politic'a de ostilitate către unu populu care nu cere altu de cátu numai sa traiéscu in pace cu densii. Dara ori cum aru fi, Romani'a va continuá ea sa urmeze aeeesi politica linistita si rezervata.

In adeveru, e unu lucru demnu de atentione a observá, ca Romani'a in orientu, cá si Itali'a in occidentu, se inspira dela o aceeaasi idea politica, sciu a tiené unu dreptu ecuilibrú între diferitele interese, se ferescu de intariri periculóse si cantarescu fia-ce actu alu

unui individú, carele in tempulu absolutismulu purtá corabi'a cea mai mare absolutistica in capu, in tempulu lui Schmerling erá celu mai mare austriacu in costumu nationalu romanescu si in 1865 s'a „convinsu“ ca nimic'a nu e mai folositoriu pentru românú cá uniunea Transilvaniei cu Ungari'a si in 1869 erá celu mai mare passivistu etc. etc. si Ddiu sa-lu tiena la multi ani! ca inca cine scie ce metamorfose politice i voru mai fi pastrandu ursitele in corfa lorú déca au si ele vreun'a.

Dealtmintrelea nu este uniculu carele se schimba astfeliu, cáci de astfeliu de ómeni suntu mai multi.

Profitá un intempleru ce enarasei, ca cele ce le mai vedui, póte si mai admirabile cá cea dintáiu, nu ne mai rapira asiá tare si asiá in linisce mi-amu facutu o multime de notitie si estrase pre lângá discretiunea publica, va sa dica cu promisiune sa nu mérga mai departe decât pána la p. t. publicu; cáci n'asiu vrea sa-mi perdu increderea ce o are in mine dlu redatoru.

(Va urmá.)

lorú, cá sa garanteze drepturile si interesele lorú, fára a sacrificá principiile justitiei. Acést'a analogia politica e o confirmare mai multu a afinitáti de rasa si a geniului celorú dóue popóre.“

Cetimu in „La France“, ca dlu Emilu de Girardin a pusu de curendu sub tipariu o scriere volanta care va aparé chiaru dilele acestei, contienendu proiectulu unei conventiuni de aliantia ofensiva si defensiva între Austri'a si Prussi'a, produsa la anulu 1867 de principele Bismark si inaintata cabinetulu din Vien'a prin contele de Tauffkirchen. Acestu proiectu de aliantia, divulgatu in mai întâiu de diariile „La France“ si „Neue freie Presse“, consiste din urmatóarele puncte mai remarcabile :

„Prusi'a se obliga a nu pune nici o pedeca Austriei in urmarirea scopulu acést'e'a, de a se intinde spre orientu; iér' Austri'a se obliga sa ofere Prussiei totu concursulu posibilu din partea sea, pentru realizarea unitáti germane, scopu urmaritu de Prusi'a.

„Prusi'a se obliga a interveni la sublim'a Pórtá, pentru cedarea Romaniéi, Serbiei, Bosniei si Muntenegrului, cari provincii, in schimbulu unei indemnisiari negresitu, sa tréca sub protectiunea Austriei si sub suzeranitatea imperatulu Franciscu Iosifu. Sub aceste conditiuni apoi, presupunendu, ca Pórt'a va cedá si egal'a Cret'a Greciei si va decretá inegalitate de drepturi tuturorú confessiuniloru religiose, — Austri'a si Prusi'a voru garantá integritatea teritoriala a imperiulu otomanu.

„Pentru tóte aceste Austri'a se angagiéza a nu se opune intru nimicu a armárei generale a Prussiei, si fi induca statele germane ale Austriei intra si ele in confederatiunea germana, Austri'a se obliga a pune in casu de resbelu, la dispositiunea regelú Prussiei, tóta armat'a sea.

„Printr'acést'a aliantia Austri'a si Prusi'a garantandu-si in modu reciproc integritatea teritoriala, voru asigurá pacea generala a Europei.“

Jurnalele austro-magiare si germane, cá „Nord deutse Allgemeine Zeitung“, „Neue freie Presse“, „Hon“, luándu unu aeru de indignare pentru acést'a destainuire, pre care nu le dá mân'a se o desmintá, tramitu feliu de feliu de insulte la adres'a lui Girardin, comparandulu cu Lamarmor'a si Arnim, cu alte cuvinte lasandu a se cetí printre renduri, ca aru fi unu tradatoriu!

Pána nu faci focu, fumu nu iésa. Se vede, ca fumulu ce iesiá in anii acést'i'a, mirosindu a carne de omu, iesiá din nabusi'ta invoiala inferna dintre Prusi'a si Austri'a, pe omenirea de rassa latina si rassa slava.

Dóue mii de ani, de cându rassa germana, inimica de mórté si naturala a rassei latine, precum este inimica prin instinctu pisci'a siórecelú si copoiulu iepurelu, o pandesce in natur'a-i perfida, nu precum alérga ogarulu se prinda iepurele, dar' precum 'lu sicanéaza 'lu persecuta, si-lu persiuvarisesce.

Tóte suntu cu putintia, si nimicu'a bunu pentru noi românii nu va fi, pre cátu tempu ceriulu nostru nu se va luminá si lucéferulu nostru nu va resari. Ceriulu nostru este Franci'a si lucéferulu nostru Napoleonu.

Germani'a a batutu pre Franci'a : a batutu tóta latinitatea. Se va radicá Franci'a : se va radicá tóta latinitatea. Se va reurcá pe tronulu Franciei Napoleonu : bulevardulu latinu se va incheiá si se va inolestá omogenu si omodoxu dela Lisabon'a pána la Sicili'a.

Marele publicistu, regele diaristiloru, trebuie cá nici in betranetiele lui sa nu abandoneze missiunea, pre care a urmarit'o cu atátá tária in totu cursulu vietiei sele.

Nu fiesce ce potera prinde pe Jianulu. La capitanu trebuie capitanu. Prin descoperirea acést'a dlu Emilu de Girardinu si-a pusu cununa periloru sei albi, pe fati'a brazdata de ani. Déca acésta descoperire a lui Girardin se verifica prin acte, atunci noi, români, nu mai putem fi la îndoiéla despre sórtea ce ne este scrisa de câtra inimicii latinitătiei, si tradatorii nu mai potú gasi nici într'unu modu cuvinte de scapare in vindict'a poporului românú! . . .

Afacerile Greciei

Telegrafulu ne-a facutu cunoscutu, ma alalta-ieri, ceea ce nu erá indispensabilu, ca afacerile Greciei nu suntú tocmai la insemnatatea intielegerii tótei lume.

La distántia, totu ce se petrece in acésta tíera confunda spiritele cele mai perspicace. Este cu nepotintia a-si închipiú cine-va situatiuni politice mai incurcate, mai amestecate decâtú acelea ce-si imagina si creéza ómenii politici ai acéstei tíeri.

Se intréba cine-va cândú alesii natiunei iau tempulu spre a guverná Greci'a, ocupati cum suntú a creá majoritáti si a le desface, a formá cabinetete si a le pune in stare de acusatíune, a provocá crise si a pregatí alegeri.

Tóte aceste diferite operatiuni fórté simple in sperántia si complicate in realitate, cauta sa absórba trei cuarturi din esistenti'a lorú si putíenu sa petróca sfertulu ce le remane spre a gustá unu repausu pre care negresítu l'au castigatu bine, se intréba cine-va cândú se mai gandescú ei la interesele morale si materiale ce le suntú incredintiate.

O majoritate se formase in camera dupa alegerile si caderea cabinetului Tricupis; acésta majoritate se grabise a pune in stare de acusatíune cabinetulu Bulgaris, totulu pareá dara, cum s'aru dice in modu vulgaru, ca merge de minune. Este adeveratu ca acestu procesu intentatu unoru fosti ministrii cari póte ca suntú culpabili dara póte ca suntú si inocenti, nu erá facutu spre a marí prestigiulu Greciei in strainatate. Dara, din momentulu cândú deputatii greci nu credíusera ca trebuie sa se conformeze cu consiliulu datu odinióra de Napoleonu, care recomandá cá sa se spele rufele murdare in familia, se putea supune ca voru remané uniti celu putíenu pâna in momentulu cândú voru mai limpedi situatiunea ce-si creaserá.

Nu, acésta situatiune le-a parutu prea putíenu incurcata, prea simpla, prea elementara, si, la cea dintáiu ocaziune, ei s'au grabitu a o complicá si mai multu.

Relativu la o cestiune fórté neinsemnata, celu putíenu din punctulu de vedere politicu, relativu la cestiune mai multé administrativa, numai decâtú ei se grabescú a desorganísá majoritatea.

Nu pentru prim'a óra s'a vedíutu desorganísandu-se o majoritate in Greci'a. Se póte dice chiaru ca in acésta tíera mai cu séma majoritátiile nu moru de betranetie; dara, pâna acum, nu se vedíutu o amenintare de crisa producendu-se in midiloculu unei asemenea situatiuni.

Si apoi nu numai din caus'a situatiunei lorú interióre ómenii politici ai Greciei aru trebú sa dea proba de unu spiritú mai mare in conducerea lorú. Este si din caus'a turnurei ce ia cestiunea orientului.

Elenii din diu'a cândú puterile au constituitu regatulu actualu alu Greciei, au tinsu totu-déun'a a dobendí pártile vechei tíeri a lorú ce se mai afla inca in puterea turciloru. Acést'a este o ambitíune fórté nobila si fórté lesne de intielesu. Sa mai adaugámu inse ca n'au datu totu-déun'a proba ca merita marea positiune la care ambitíoneza. Si astadi, mai multu

decátú óri cândú, si arata ca nu sciú a se inspirá de importanti'a situatiunei.

Intr'unu momentu cândú totulu e posibilu in orientu, cândú puterile crestine au pusu mân'a la afacerile Turciei, într'unu momentu cândú cestiunea orientului este in ajunulu de a primí o solutiune, aru fi bine cá elenii, in propriulu lorú interesu, sa dea probe de spiritulu lorú politicu.

In locu de a lucrá astfelu, in locu de a se pregati pentru gravele evenimente, cari le potú redá patri'a lorú intréga séu a decide de viitorulu lorú, ei continua, cá si in trecutu, a se dá la lupte navale într'unu paharu cu apa, a-si disputá portofoliile, si apoi ceea ce este mai gravu, a aruncá póte chiaru la cele mai bune intentiuni din lume discreditulu asuprá institutiuniloru lorú, aretandu in tóta golicíunea lorú nisce rane cari s'aru cuveni sa le ascunda. Voimú sa vorbimú de acusatíunile de simonia aruncate asuprá fostiloru ministri.

Este dara tempulu cá Greci'a sa se gandéca a se reculege; sa paraséca luptele intestine, cari nu facu decâtú a o slabí si sa nu cugete decâtú sa dea Europei garantii de stabilitate politica pentru casulu cândú puterile cele mari, in momentulu resolvárei cestiunei orientului, s'aru gandí sa realizeze dorintiele pre cari neincetatu le a esprimatu poporulu elenicu.

Romani'a.

Bucuresci, 29 Decembre 1875.

Scirile economice, pentru noi români mai alesu, au o importantia mai totu atátu de mare cá si scirile politice. Poporu micu, dara laboriosu si economu, puterea nóstra este, mai multu decâtú la alte popóre, numai in avutia; si fiindca avuti'a se dobandescé prin munca, si constituie aceea ce economistii numescú munca-acumulata, ori-ce va facilitá si va incuragiá munc'a, devine o sorginte de avutia, adeca de putere pentru noi.

Institutele de creditu suntú cele mai puternice midilóce de incuragiare pentru munca, pentru avutia. Déca proprietariulu nu aru avea capitalu, nu va avea cu ce sa-si imbunatátesca proprietatea sea, mosi'a sea. Déca cultivatoriulu, déca arendasiulu nu-si va putea procurá cu inlesnire capitalulu de care are nevoie, nu va avea cu ce sa exploateze, cu ce sa faca productiva proprietatea ce cultiva. Déca industriasiulu, déca comerciantulu nu va avea capitalu, nu va avea cu ce sa continue séu cu ce sa desvólte industri'a si comerciulu seu.

Asiá dara noi români, mai multu decâtú altii, trebuie sa incuragiámu si sa sustienemu infíntiarea de institute de creditu, a cároru missiune speciala este de a procurá capitalurile necesarie, de a inmúlti aceste capitaluri.

Bancile suntú pentru comérciu si industria aceea ce drumulu de feru este pentru persóne si obiecte. Prin ele se respandescú capitalurile, se întinde circulatiunea lorú, si se face a se cresce astfelu avuti'a publica, intocmai cum prin drumurile ferate se inlesnescé circulatiunea obiectelorú si persónelorú, si prin urmare crescea productiunei.

O a trei'a institutiune de creditu se formá la noi, este acum o luna, sub numele de Banc'a de Bucuresci; si noi felicitarámu nascerea acestui institutu, sciindú ca se creéza astfelu o nóua sorginte pentru a se inmúlti si respandí capitalurile la noi in tíera.

Scirea imbucuratória ce putemú da astadi este ca acestu institutu, care si-a începutu operatiunile abiá la 3/15 Decembre, urméza aceste operatiuni cu unu mare succesu si totodata cu o prudentia ce se cuvine a se observá de o buna si prevedietorie administratiune.

Tempii in care s'a formatu acésta

nóua banca au fostu in adeveru camu grei. Cris'a séu gén'a financiara, care domnésce, esista nu numai la noi, déra in tóta Europ'a. Cu tóte acestea dupa informatiunile sigure ce avemú, acestu institutu nu s'a opritu de locu a luá, in asiá scurtu tempu, o desvoltare cum rare ori s'a vedíutu, si a se bucurá de unu creditu, cum fórté greu se da in vremea de astadi.

Ce e mai multu, aflámu ca dóue mari casse de banca din Parisu, si din cele dentáiuulu rangú din Europ'a, cas'a Fouldu si Camondo, suntú intrate cá fondatori in institutul nostru românú Banc'a de Bucuresci. Acestea dóue mari case nu suntú numai simplii corespondenti séu deschidatori de credite in favórea institutulu nostru românescú, ci suntú, repetámu, chiaru actionari, chiaru fundatori. Pentru prim'a óra, ni se pare, asiá mari case straina iau parte directa la formarea unei asociatiuni romanesci.

Ori-cine déra intieléce lesne ca, odata ce numele Fould si Camondo, se afla alaturi cu nume romanesci si cu nume de bancheri din Bucuresci, cari inspira respectu si incredere, creditulu Bancéi de Bucuresci erá asiguratú; si nu ne mirámu de locu a aflá acum ca tóte casele de banca de întâiulu rangú din tóta Angli'a, Franci'a, Germani'a Itali'a, Russi'a, din tóta Europ'a in fine, s'au grabitu a deschide credite insemnate Bancéi de Bucuresci. Ast-feliu si capitalurile straine potú fi atrase si respandite in Romani'a, spre a contribuí la productiunea si desvoltarea productiunei acéstei tíeri avute.

Uramu déra prosperitate acestui institutu care are inaintea sea unu fiitoriu atátu de stralucitu. Reesit'a lui asiá de insemnata, pentru unu tempu atátu de scurtu, probéza pentru noi unu adeveru esentialu: adeca ca creditulu romanu este stabilitu.

Unu statú in sa care are unu creditu este unu statú avutu; si unu statú avutu este unu statú forte.

Iéta cea mai buna scire ce putemú dá fie-cáruí bunu românú. „Pr.“

Despartimentulu alu III-lea si presidentulu Asociatiunei transilvane.

Domnule redactoru! „Herm. Ztg.“ a reproducu in nr. 5. din acestu anu corespondinti'a mea aparuta in nr. 100 „Tel. Rom.“ cu datulu Sabíiu 18/30 Dec. an. tr. si a aretatu in modu potrivitu atátu chiemarea presidentulu cátu si a membriloru unei societáti literare. De atunci încóce inse „Herm. Ztg.“ s'a convinsu prin informatiuni mai de aprópe si prin chiaru „cercetarea actelorú“, ca amintit'a corespondintia a exprinsu mai multe neadeveruri, cari vine acum in nr. 13. ale rectificá facendu, totdeodata „Telegrafulu romanu“ imputare, ca elu aru fi nascocitu într'unu tardíu chesti'a de já resolvita, pentru de a face sfarú in tíera si a atacá pre nedreptu unu barbatu meritatu, in sa „luzi“ nesimpaticu. —

Astfelu corespondinti'a mea trebuie se para de tendentíosa si cuprinsulu ei basatu pre neadeveruri. Deci me rogu a dá locu in jurnalulu d-vóstra urmatórei rectificári. —

Corespondinti'a mea n'a coprinsu altceva decâtú unu simplu raportu despre cele petrecute in siedinti'a subcomitetulu alu despartimentulu alu III-lea. Déca voescé cineva a se informá mai de aprópe despre adeverulu séu neadeverulu celor petrecute într'o siedintia publica, numai la unu isvoru se póte duce si acél'a e fára indoiala, protocolulu siedintiei. O informatiune „mai de aprópe“ nu esista. Eu avendu onóre a me numerá intre membrii subcomitetulu si fiindu de fatia in siedinti'a din cestiune, potú asiguré pre „Herm. Ztg.“ si me oferu a dovedi ori candu prin protocolulu sie-

dintiei, ca corespondinti'a mea este unu estrasu scurtu, inse fidelu alu protocolulu. — Prin urmare „informatiunile mai de aprópe“ ale „Herm. Ztg.“ se reducú simplu la frase góle.

Despre siedinti'a subcomitetulu numai unu singuru actu s'a luatú si acelasi e iarasi numai protocolulu. Déca „Herm. Ztg.“ ne spune ca ea a cercetatu „actele“, si stimu ca in lips'a altoru acte, uniculu actu adeca protocolulu siedintiei nu l'a pututu cercetá, aflandu-se inca in man'a actualulu, devine si acést'a o frasa pompósa. „Informatiuni mai de aprópe“ si „cercetarea actelorú“ suntú cuvinte cari trebuie se impuna ori-cáruí laicu in cestiune. Nefíndu ele in sa basate pre realitate ci numai frase, se de-grada la mijlóce nepotrivite si cu totulu nedemne unui jurnalú, care pretinde óre-si care stima. —

Cu privire la scopulu corespondintiei, elu n'a potutu fi altulu, decâtú corespondinti'a se servéca dreptu icóna a celoru intemplate in siedintia. Dovada este lips'a de ori ce observári subiective, lipsa de ori ce invinovatiri, lips'a unui atacu asuprá vre-unui barbatu meritatu, fie simpaticu, fie nesimpaticu „Tel. Rom.“ si preste totu stilulu raportoricu. Cestiunea astadi inca nerolvita n'a sulevat'o într'unu tardíu „Tel. Rom.“, ci fiindu siedinti'a subcomitetulu in 17/29 Decembre a. t., corespondinti'a cu datulu 18/30 s'a publicatu in numerulu din 19/31 Decemvre. —

Prin urmare si aci, „Herm. Ztg.“ in locu de a rectificá a mistificatu, in locu de a aretá adeverulu a sedusu deadreptulu opiniunea publica pre bas'a unoru „informatiuni mai de aprópe“ ce nu le au dobanditu, si pre bas'a unoru „acte“, care departe sa le fie vedíutu, necum sa le cerceteze!

O mai de aprópe caracterisare unei astfelu de procederi, o lasu in bun'a chipsuire a publiculu cetitoriu.

Corespondentulu D-tale.

Varietáti.

* * Catastrofa dela Helliconu. — Grenzpost da detaliile de mai josu asuprá unei catastrofe intemplantu in unu satu din Elveti'a cu ocaziunea serbárei pomulu de Craciunu.

„Satulu Hellicon, populatu de vreo 700 locuitoru, in districtulu Rheinfeld, se aflá intrun'a din acele numérose vai cari descíndu spre ríu din cursulu despre miadia-nópte alu Jurei; Helliconulu este unu satu de frumósa aparentia, alu cáruí ornamentu principalu este, nu o biserica (cáci e unitu cu satulu Wegensteten spre a formá o singura parochia) ci o scóla cu dóua etagiuri situata intre dóue case pre o inaltime, cu laciade spoite albu si cu o clopotnitia in miniatura.

In acestu edificiu regentulu si sor'a sea, ajutate de persóne amice ale copiiloru, organisara unu pomu de Craciunu pentru tinerimea din scóla.

Pe la siése óre sér'a, tóta trup'a vesela se grabí a se aduná la loculu de intelnire. Pridvorulu, dóue scari si coridórele ambelorú etage erau pline de curiosi si fára a mai socotí si pre cei 110 copii din scóla, cândú de odata aparú regentulu in mijloculu acéstei multimi in numeru de aprópe 300 persóne, cá sa deschidia sala etagiulu alu II-lea care fusese destinata pentru serbare; abiá pusese chieí'a in bróscá cândú de odata se audí o trosnitura spaimentatóre, urmata de tîpete de gróza; nici unu minutu nu trecú si toridóre, scari, pridvoru nu mai formau de cátu o gróznica gramada de daramaturi in mijloculu cáror'a se aflau gramadite tóte persónele cari se aflau in capulu scarei si in coridoru.

Grínd'a cea mare care suportá unulu din coridórele etagiulu de alu doilé a putredise; ea se rupse sub

greutatea persoanelor ce se aflau in acelu coridoru si cari fura precipitati unii preste altii gramada impreuna cu materialulu la etagiulu de josu, care naturalmente se derema si densulu impreuna cu scar'a, si tote aceste ruine se gramadira preste persoanele cari se aflau in vestibulu.

In restulu satului nu se scia nimic despre acesta catastrofa, candu de odata clopotulu scolei incepú sa sune tocsinulu cu o precipitare lugubra, care atrase pre toti locuitorii la loculu catastrofei. Doi baieti fusera destulu de fericiti, de a se pute agatia in mijloculu desastrului generalu, de franghi'a clopotului, si a ajunge unulu la etagiulu intaiu si celalaltu la alu doilea iera de aci se urcara in verful clopotnitiei; odata ajunsi aci la sigurantia trasera clopotele din tote puterile loru.

Locuitorii ce alergasera in ajutorulu victimeloru avéu dinainte spectacolulu celu mai lamentabilu. In acele sfaramaturi zacéu unii preste alti morti, raniti precum si cei scapati sdraveni, acestia se ingrozira asiá de multu ca remasera cá paralisati, si in imposibilitate de a pute esi ei singuri din trist'a pozitiiune. Loculu semana cá unu micu câmpu de bataia si lumin'a palida a laterneloru cu cari se cautá a se recunoáce figurile descompuse ale victimeloru, facea si mai lugubru doliulu acestei nopti ucidentore.

Dupa informatiunile oficiale, 72 persoane au remasu mórte pre locu iarú raniti de 36—40. Nu e casa din acestu satu precum si din celu vecinatu Wogenstetten, care sa n'aiba câte o victima a acestei nenorociri.

Primele incercári de scapare din nenorocire n'au reusitu, se sperase ca lemna'ra ce apasá pre victime va pute fi ridicata prin diferite instrumente si a scapa astu-feliu persoanele ce se aflau sub dens'a; dara acesta incercare a costatu viétii a mai multe victime cari respirau inca si a trebuitu mai in urma a se recurge la o lunga si dificila evacuare cu scari.

Informatiuni ulterioare, facu cunoscutu ca acesta catastrofa a provenitu din defectele de constructiune ale scarei. Ea a facutu cá sa se pierda mai tota junimea din satulu Helliconu.

* * * *Eruptiune de vulcanu.* — „Southern Cross“, diuariu ce se publica la Auckland (Nou'a-Zelanda), anuncia o eruptiune a vulcanului Tongariro. Craterulu vérsa cu unu sgomotu inspaimentatoriu lava si drobi de piétra ce se rostogolesce pâna la o distantia de 8 mile. Isvoarele si geiserele suntú asemenea in deplina activitate. Din orasiulu Taupo se aude unu sgomotu surdu ce se póte compará cu acelu pieseloru de artileria. Geiserele, in numeru mai multu de 50, arunca la intervale apropiate colóne de apa cloctita si scotu nori imensi de vaporu. Spectacolulu e din cele mai imposante.

* * * *Exploatare mineloru in Angli'a.* — Se scie ca exploatare mineloru este un'a din principalele bogatii a Angliei. D. Robert Hunt, paditorulu archiveloru mineloru, a publicatu raportulu seu anualu. In elu figuréza carbunii de pamentu preste cifr'a enorma de 115 milióne de tone, reprezentându'o valóre de 1,000,150,000 fl. Productiunea mineralulu de feru s'a radica tu la 14,800,000 tone, adeca o valóre de 36,000,775 fl. Vinu apoi mineralele de arama, plumbu, cositoriu. Aurulu lipsesce cu totul.

E de observatu ca consumatiunea carbuniloru, cu tota scumpirea acestui pretios combustibilu, a crescutu in orasiile mari din Angli'a, cum si pentru esportatiune. Ori-care aru fi bogati'a acestoru mine in Marea-Britania, multi se intréba, déca nu se voru afia secate intr'o epoca apropiata,

mai cu séma in fati'a unei exploatare ce tinde a crescece fia-care di, cum arata statisticele.

* * * *Lemne necombustibile.* — In vederea imputienarii si a scumpirei lemneloru' industriasi si ómenii de sciintia se ocupa de ani indelungati cá sa afle mijloce de conservatiune. Dlu Baucheria inventá injectarea lemneloru cu sulfatu de cupru. Acum lumea industrialá din Americ'a este preocupata asupr'a unei metóda inventata de Dr. Jones pentru pastrarea lemneloru de constructiune, facendu-le totudeodata necombustibile. D. Jones intrebuintéza, pentru preparatiunea lemneloru, o solutiune de tungstatu de soda, injectata calda; cheltuiel'a este de 30 bani pentru unu picioru cubicu de lemn. Pentru a face esperintia cátu se póte demonstrativa, d. Jones a construitu la Chihago dóue case un'a cu lemne preparate de densulu, alt'a cu parte din lemne preparate. Dupa tote cercarile, n'a fostu posibilu cá sa se puie focu casei construita cu lemne preparate, pre candu cealalta casa a luatú focu iudata si a arsu pre deplinu, remánendu ne arse numai lemnele preparate. Metóda Jones se póte aplicá la lemnele destinate pentru pavagie, traverse de drumuri de feru, si chiaru la lemnele destinate a fi puse in apa.

Guvernulu americanu, convinsu despre avantajiele ce presinta metóda de conservatiune Jones, a intratu in tratare cu nascocitoriulu pentru preparatiunea lemneloru destinate la constructiunile publice. (Rev. sciint.)

* * * Cetimu in „Revue des eaux et forets“ urmatoarele informatiuni sciintifice fórté interesante:

„Academi'a de sciintie din Vien'a se ocupa de o cestiune care intereseza tota Europ'a; scaderea apelorú de isvoare, a riuriloru si a cursuriloru de apa. — O circulara insosita de unu raportu destulu de instructivu a fostu adresata societátiloru de sciintie din celelalte tieri pentru ale invitá sa intreprindia observatiuni cari cu tempulu, sa póta dá documente utile. — Academi'a trage atentiunea asupr'a acestui faptu: ca de unu óre care numeru de ani se observá o imputinare de apa in Dunare si alte riuri mari, mai cu séma de candu practica moderna intrece cu taierea paduriloru. — Inginerii austriaci ai uniunii arhitectiloru s'au ocupatu asemenea de acesta cestiune, au numitu o comisiune idrotecnica a reuniti fapte si a prepará unu raportu.

Dunarea, Elb'a si Rinulu au fostu fia-care date la câte 2 membri pre candu alti 2 trebuiescu sa se ocupe de meteorologi'a relativa la acela'si subiectu si de influentiele ghetiuriloru si a torenteloru alpestre ce exercitéza asupr'a rezultatului generalu. — Comisiunea considera cestiunea cá urgenta si recomanda adoptarea imediatu a mesuriloru necesare a remedia reulu. Ea a declaratú unanimu ca prim'a cauza a scaderii prea vatamátore a apelorú, se datoréza devastárei paduriloru.

Guvernulu austro-ungaru face a se procede acum la o ancheta asupr'a reformeloru de introdusu in regimulu paduriloru, pentru a preveni devastarea si stirpirea lorú. Ministerulu agriculturii a adresatu in acestu scopu proprietariloru mari, societátiloru de agricultura si celoru de silvicultura, o circulara prin care le atrage atentiunea asupr'a legislatiunii care domina proprietatea impadurita din imperiulu austro-ungaru, si asupr'a legiloru analóge in vigóre in partile vecinate. Ministeriulu recomanda in specialu studiulu legiloru francese pentru reimpadurirea si gasonarea muntiloru. Toti agentii silvici suntú invitati a luá o parte activa la acesta ancheta.

Ce deosebire intre noi si celelalte

tieri! La noi totul este lasatu in voi'a intemplárei, natur'a se lupta singura contra neprevederii nóstre, distrugerea a ceea ce altii cauta a conservá si inmultí; — dorimu pre tempulu actiunii, si lasámu cá sa dispara dinaintene elementele ce ne potú servi pentru ameliorarea si imbunatatirea tierii. Padurile nóstre disparu cu pasi repedi si cu ele ap'a incepe a deveni rara pre tempulu verei si amenintatóre primavér'a si tómna, secet'a si inundatiunile suntú unu corolariu alu disparerii paduriloru ce inchiéza lumea intrega.

Chiaru in statele unite din Americ'a s'a luatú mesuri prin unu comitetu care atrage atentiunea guvernului asupr'a disparitiunii paduriloru punendu insemnatatea lorú in urmatoarele trei cestiuni:

1. Intinderea si distributiunea paduriloru pre teritoriulu stateloru unite, importantia consumatiunii, si a despaduririloru; mijlocele de a preveni lips'a lorú in viitoriu.

2. Influentia paduriloru asupr'a climatei, temperaturii, plóei si a altoru conditiuni atmosferice, de cari depinde succesulu agriculturii.

3. O espunere de metode intrebuintate in Europ'a pentru ingrigirea paduriloru si unu statutu alu scoleloru silvice stabilite in tieri straine. (Revist'a Sciintifica).

Nr. 1555/Plen.

Concursu de premiu.

Intru esecutarea conclusului sinodului archidiecepsanú din anulu cur. Nr. prot. 95 prin acést'a se escrie concursu cu premiu pentru cea mai buna biografia a fericitului archiepiscopu si metropolitulu Andreiu Baronu de Săgun'a, pre l'anga urmatoarele conditiuni:

1. Biografi'a sa cuprinda tota viétii a marelui barbatu dela nascere pâna la mórte, ba chiaru si datele mai momentuóse genealogice ale familiei lui; iér' activitatea lui se fia privita din tote punctele de vedere, si datele mai momentuóse se fia intarite si prin documinte;

2. Terminulu pentru asternerea operatelorú este diu'a de 31 Decembre 1876 cal. vechiu;

3. Operatele suntú a sa pune sub cuverta sigilata cu sigilu strainu de alu autorulu, a se scrie de mâna straina, si a se provedé pre partea din afara cu unu motto, scrisu totu de mâna straina;

4. Asemenea suntú a se sigilá totu cu acelu sigilu strainu si concursele, pre cari suntú a se scrie cuvintele: „Concursu la premiulu pentru biografia metropolitulu Andreiu“, scrisu totu cu mana straina; iér' in launtru este a se reproduce motto de pre cuvert'a operatului, si a se subserie concurintele cu man'a propria;

5. Premiulu pentru cea mai buna biografia este de 500 fl. v. a. cari se solvescu celui premiatu dela cas'a episcopiei archidiecepsane celu multu in terminu de 30 zile dupa incunosciintarea lui din partea consistoriului archidiecepsanú;

6. Biografi'a premiata este proprietatea archidiecepei, iér' autorelui, carele este datoriu a se ingrigi pentru inég'a corectur'a tipariturii, se dau dupa fia-care editiune 50% ale venitulu caratu din editiunea premersa.

7. Operatele nepremiate se voru restituí concurintiloru, pastrandu-se in deplina discretiune namele densiloru.

Din siedinti'a plenaria a consistoriului archidiecepsanú ténuta la Sibiiu, in 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m/p.
archiepiscopu.

Nicolau Fratesiu m/p.
secret. consist.

(2—3)

Concursu.

Nepotendu-se conferi unulu din stipendiele de 100 fl. din fundatiunea mogaiana, meritú pentru ascultatori la vre-o academia din patria, nici unui concurent: pentru acea se publica prin acést'a de nou concursu pâna la 15 Ianuariu v. 1876.

Competitori suntú provocati a-si substerne la consistoriulu archidiecepsanú pâna la terminulu amintitu cererile sale instruite cu atestatu de botezu, ca suntú de religiunea gr. or., cu testimoniulu scolasticu despre sporiulu facutu in studii in semestrulu espiratu, apoi cu adeverintia despre cercetarea prelegeriloru in anulu acést'a precum si cu atestatu de paupertate.

Sabiiu, din siedinti'a plenaria a consistoriului archidiecepsanú ténuta la 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m. p.
archiepiscopu si Metropolitulu.

Nicolau Fratesiu m. p.
secretariu consistorialu

(3—3)

ad. Nr. 92—1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a gr. or. din Roscani ppresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna in 25 Ianuariu 1876 st. v. Emolumentele suntú:

Cuartiru naturalu cu gradina de 750 sting. □ portiune canonica 15 jug. 1022 steng. □ aratoriu, 6 jug. 665 stang. □ fenatiu, si pentru stola dela inmormentári si cununii 300 fl. v. a in bani.

Tote aceste emolumente computate la olalta dau unu venitu aprópe la 500 fl. v. a.

Doritori de a ocupá acesta parochia au a-si asterne concursele lorú instruite in sensulu statut. org. la subscrisulu pâna in terminulu susu amintitu.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresbit. Devei
adm. Dobrei.

(3—3)

Depuneri de capitale spre fructificare.

se primescu la institutulu subsemnatu

a) pre l'anga annunciarea radicárei in sensulu statuteloru cu 6% interese.

b) sub conditiune, de a se anuncia institutulu radicarea depuneri la trei luni inainte cu 6½%.

c) sub conditiune, de a se anuncia institutulu radicarea depuneri la siese luni inainte cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se dechiará in diu'a depuneri, altu cum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, carel urméza dupa diu'a depuneri, si incéta cu diu'a premergátoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

La dorinti'a depunentulu se potú stabili in diu'a depuneri capitalulu si conditiuni specialii de esolvire, cari se insémna apoi in libelul si in cartea deponeriloru institutulu. In atare casu restituirea depuneri urméza dupa aceste modalitati specialii.

Depunerile tramise prin posta, pre l'anga comunicarea adresei depunentulu, se resolu totu-déun'a in diu'a primirei.

Asemenea se potú efectui prin posta annunciári si radicári de capitale. Sabiiu 21 Decembre 1875.

„Albin'a“

Institutu de creditu si de economii in Sabiiu.

3—4